

RECENSIONES

JOAN CUATRECASAS: *Lenguaje, semántica y campo simbólico*. Biblioteca del hombre contemporáneo. Buenos Aires, 1972.

Joan Cuatrecasas pertany al grup d'intellectuals que al final de la guerra s'allunyà de nosaltres. Fa trenta-cinc anys que va abandonar Barcelona i la seva Càtedra de Patologia General a la Facultat de Medicina, per anar a continuar exercint el seu mestratge a l'Amèrica Llatina, on durant molts anys ha estat el titular de diverses càtedres.

La seva personalitat mèdica, sempre envoltada d'un gran prestigi, ha sofert una evolució a través dels anys. Cada vegada més preocupat pels aspectes antropològics de la malaltia, sense abandonar la problemàtica de la patologia en general, s'ha anat apropant a la psicologia. No vol dir això que hagi fet un salt en les seves concepcions científiques per passar-se d'una banda a l'altra d'un dualisme encara massa vigent, sinó que ho ha fet amb una visió integradora, tal com cal fer-ho. El patòleg no pot ignorar els aspectes psicològics, i així, amb la seva necessitat intel·lectual d'abarcàr-ho tot, ha anat arribant cap als terrenys de la psicologia, entesa com un aspecte més de la realitat biològica. Actualment és el President de la Societat Argentina de Psicologia i les seves darreres publicacions reflecteixen les seves inquietuds actuals.

Cuatrecasas és un home de ploma fàcil i fluida. La seva bibliografia és molt extensa. El llibre que volem comentar s'enfronta amb un dels temes que actualment preocupen més els psicòlegs de tot el món: el llenguatge i la semàntica. Quan, fa aproximadament un decenni, l'estructuralisme es convertí en una eina al servei de camps molt diversos de les activitats intel·lectuals, la psicologia també es deixà influenciar pels nous corrents de pensament. A diferència d'altres ciències —com és ara l'antropologia o la història— a la psicologia no li venien de nou les extrapolacions que els estructuralistes feien a partir de la lingüística. L'interès dels psicòlegs pel llenguatge no és pas recent. Totes les formes d'expressió sempre han estat per a ells un tema preferent d'estudi, però l'interès que en aquests darrers anys s'ha despertat per l'estudi del llenguatge entre els psicòlegs és realment extraordinari.

L'obra de Saussure i de Chomsky ha deixat de pertànyer al grup dels erudits estudiosos de la lingüística i ha conegut una difusió extraordinària i despertat un interès en tots els àmbits de la psicologia per conèixer a fons l'estructura del llenguatge i els mecanismes de la seva formació i de la seva evolució, tan lligades amb problemes psicològics.

Cuatrecasas, conscient d'aquesta realitat, ens ha volgut donar, amb la seva obra *Lenguaje, semántica y campo simbólico*, una bona revisió de molts aspectes de les relacions entre el llenguatge i la patologia neurològica i psiquiàtrica. Partint del camp de la neurofisiologia, que ha conreat amb tanta eficàcia durant tants anys, el professor Cuatrecasas analitza la fisiopatologia de les afàsies i descriu les diverses teories que actualment hom té en compte per a tractar d'interpretar els fets i tractar d'arribar de l'estudi de la lesió a la concepció de la simbolització del llenguatge i la seva interpretació segons les darreres aportacions de Lévi-Strauss i de la gramàtica estructural de Chomsky.

Al corrent de totes les publicacions aparegudes, sense enfarfec d'erudició innecessaris, sap donar una visió clara i didàctica, tal com ens té acostumats en totes les seves obres, dels coneixements actuals sobre l'estructura del llenguatge i la seva importància en l'elaboració del psiquisme i de la conducta humana. És l'obra d'un mestre que sap tractar amb claredat i transparència els temes més complicats. Tenint en compte la col·lecció on ha aparegut, la «Biblioteca del hombre contemporáneo» de l'editorial Paidós, podem classificar-la entre aquest gènere tant difícil de cultivar que és la divulgació de les dades més recentment conegudes entre el terreny de la neurofisiologia, la psicologia i la semàntica, destinada a d'altres intel·lectuals que no cultiven aquests terrenys en qualitat d'especialistes, és a dir, la divulgació de gran altura, en la qual Cuatrecasas sempre ha excel·lit d'una forma notable. Llàstima que no hagi estat escrita en català. Potser ja comença d'ésser hora que puguem llegir en la nostra llengua obres com aquesta, que sens dubte aconsegueixen una missió molt important en el món de la ciència i de la cultura. — JOAN OBIOLS.

JOAN COLOMINES: **El diagnòstic biològic.** Monografies mèdiques, 8. Edicions 62. Barcelona, 1973.

L'obra consta de tres parts. En la primera l'autor ordena les matèries per grups afins i descriu els elements de diagnòstic més corrents, tot prescindint de tècniques i donant els valors d'aquests elements en situacions normals i llurs variacions en els processos patològics. Uns breus comentaris fisiològics, indispensables per a llur valoració clínica, completen aquesta part.

En la segona part agrupa i combina els elements de diagnòstic que constitueixen les exploracions biològiques de conjunt. Té per objecte orientar el metge en l'art de saber demanar al laboratori les dades necessàries per a completar el diagnòstic clínic. És en aquesta part on es fa molt necessària la col·laboració del metge clínic amb l'analista, en l'intercanvi d'idees sobre el malalt explorat.

És evident que avui, amb la gran quantitat i complexitat d'anàlisis que hom pot fer, el metge clínic no pot copsar i valorar, en determinats casos, les dades obtingudes en el laboratori, i per això li cal l'ajut del metge analista, el qual no ha d'ésser un simple laborant, funció que per regla general és a càrrec del personal auxiliar, sinó un professional amb sòlida preparació fisiopatològica.

La tercera part tracta molt breument de la necessitat d'aquesta col·laboració. — J. VIVES i MAÑÉ.